

Högskolestuderandes levnadsvillkor 2007

UF0535

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter.....	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	4
A.9	EU-reglering.....	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	6
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	6
B	Kvalitetsdeklaration.....	7
B.0	Inledning.....	7
B.1	Innehåll.....	7
1.1	Statistiska målstorheter.....	7
1.1.1	Objekt och population.....	7
1.1.2	Variabler.....	7
1.1.3	Statistiska mått.....	8
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	9
1.1.5	Referenstider.....	9
B.2	Tillförlitlighet.....	9
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	9
2.2	Osäkerhetskällor.....	9
	Hantering av täckningsproblem.....	12
	Mätförfarandet.....	13
	Indikationer på mätproblem.....	13
	Effekter på statistiken.....	13
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	16
B.3	Aktualitet.....	16

3.1	Frekvens	16
3.2	Framställningstid.....	16
3.3	Punktlighet	16
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet.....</i>	<i>16</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	16
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	16
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	16
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet.....</i>	<i>17</i>
5.1	Spridningsformer.....	17
5.2	Presentation.....	17
5.3	Dokumentation	17
5.4	Tillgång till primärmaterial	17
5.5	Uppl ynningstjänster.....	17

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Befolkningens utbildning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Sinisa Sauli
Telefon: 019-17 62 15
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Sinisa Sauli
Telefon: 019-17 62 15
Telefax: 019-17 70 83
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personupp-

giftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Registret avidentifieras efter insamlingen och bevaras i SCB:s arkiv.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras inte av EU.

A.10 Syfte och historik

År 2007 var första gången Statistiska centralbyrån genomförde undersökningen Högskolestuderandes levnadsvillkor. Undersökningen syftar till att beskriva högskolestudentens sociala och ekonomiska situation, samt att undersöka om och i vilken omfattning dessa faktorer påverkar studierna.

Viktiga egenskaper som studeras är:

- Arbete
- Försörjning

De viktigaste redovisningsgrupperna definieras utifrån ålder, härkomst, högskoleinriktning och kön.

A.11 Statistikanvändning

De viktigaste användarna av statistiken är Utbildningsdepartementet, universitet och högskolor, Högskoleverket, studentorganisationer och andra myndigheter.

Genomförandet av undersökningen beslutades i samråd med "Programrådet för statistik och prognoser om utbildning och arbetsmarknad", i vilket representanter från Högskoleverket, Skolverket, AMS, Stockholms universitet, Myndigheten för skolutveckling, Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och Utbildningsdepartementet ingår.

A.12 Uppläggning och genomförande

För att få fånga upp detaljerade användarönskemål om urval och frågor, inbjöds myndigheter, studentorganisationer, universitet och högskolor till konsumentmöte. Ca 25-tal deltog i mötet. Ytterligare några som inte kunde delta lämnade synpunkter via e-post. Konsumentmötet resulterade i ett förslag på urval och enkät. Innan undersökningen genomfördes gavs myndigheter och kommuner möjlighet att beställa tilläggsurval.

Formulering av frågor

Frågorna i undersökningen formulerades av SCB i samråd med statistikanvändarna. Blanketten testades vid Mättekniska laboratoriet på SCB. Blanketten var sexsidig och innehöll 30 numrerade frågor, varav några var uppdelade på delfrågor. Enkäten innehöll totalt 76 frågor.

Följande frågor används för att studera egenskaperna arbete och försörjning:

Har du arbetat under VT07?

Som anställd räknas även timanställd.

- Ja, som anställd
 Ja, i eget företag
 Nej

Hur försörjer du dig under VT07?

Flera alternativ kan anges.

- Studiemedel från CSN (både bidrag och lån)
 Studiemedel från CSN (bara bidrag)
 Studiemedel från CSN (tillägglån)
 Sparade medel
 Lön
 A-kassa
 Föräldrapenning
 Barnbidrag
 Bostadsbidrag
 Sjukpenning/sjukersättning
 Stöd från sambo/make/maka/partner
 Stöd från föräldrar eller släktingar
 Stipendier
 Annat, ange vad _____

Population och urval

Undersökningens rampopulation utgjordes av personer som enligt universitets- och högskoleregistret:

- studerade i högskolans grundutbildning vid svenska universitet eller högskolor under vårterminen 2007
- var registrerade på samma högskola under höstterminen 2006 eller hade minst två terminers registrering på samma högskola höstterminen 2000 – vårterminen 2006
- studerade vid antingen universitet och högskolor där man använder det nationella systemet "Ladok" för studieadministration eller studerade på Handelshögskolan i Stockholm

Utbytesstudenter ingick inte i rampopulationen.

Rampopulationen omfattade nästan 220 000 personer. Inför urvalsdragningen stratifierades objekten i urvalsramen efter högskoleinriktning och kön.

De tillgängliga ekonomiska resurserna för undersökningen tillät en urvalsstorlek om ca 8 000 individer. Urvalsstorleken bedömdes ge tillräcklig precision i skattningarna av de viktigaste målstorheterna.

Datainsamling

Undersökningen genomfördes som en postenkät med möjlighet att skicka in svaren med vanlig post eller lämna dem via SCB:s webbplats. Den första omgången med frågeblanketter skickades ut den 19 april. Tack- och påminnelsekort skickades den 27 april. Påminnelser med ny blankett skickades den 11 maj och 25 maj. Insamlingen avslutades den 25 juni 2007.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar för de kommande undersökningarna är inplanerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i sina undersökningar enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sam användbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

I SCB:s MIS 2001:1 "Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik" ges generella beskrivningar och definitioner av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna.

http://www.scb.se/Grupp/Metod/Dokument/QM_Kombinat.pdf

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De viktigaste målstorheterna i undersökningen är:

- Andel arbetande under vårterminen 2007 bland högskolestuderande
- Andel högskolestuderande med olika försörjningsformer under vårterminen 2007

1.1.1 Objekt och population

Objekt

Statistikens objekt är individer (personer som studerar vid universitet eller högskola).

Målpopulation

Målpopulationen var personer som studerade i högskolans grundutbildning under vårterminen 2007 och som var folkbokförda i Sverige.

1.1.2 Variabler

Variablerna i statistiken är dels hämtade från register (Universitets- och högskoleregistret samt Registret över totalbefolkningen mars 2007) och dels via frågor i postenkät.

Registervariabler

Registervariablerna från Universitets- och högskoleregistret avser vårterminen 2007.

Kön

Högskoleinriktning: humaniora/teologi, samhällsvetenskap/juridik, matematik/naturvetenskap, civilingenjör, annan teknisk utbildning, lärarutbildning, läkare/tandläkare/apotekare, vårdutbildning/receptarie, utbildning vid SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) och övriga.

Födelseland: född i Sverige, född i utlandet.

Enkätvariabler

Följande variabler inhämtades via frågor i postenkät (se även frågeformuläret i pdf-versionen på SCB:s hemsida). Några viktiga variabler var:

Boendetyper: Undersökningsspersonen gör själv en bedömning utifrån fasta svarsalternativ vad han/hon hade för boende typ.

Arbetets påverkan på studierna: Undersökningsspersonen gör själv en bedömning utifrån fasta svarsalternativ hur arbetet påverkar deras studier. Här ingår de personer som arbetade.

Tillvaro som student: Undersökningsspersonen gör en bedömning utifrån olika perspektiv om hans/hennes tillvaro som student.

Elva bedömningsfrågor;

- Studierna har hjälpt mig att utvecklas som människa
- Jag tycker att det är roligt och stimulerande att vara student
- Jag har en/några riktigt nära vänner som jag kan ta kontakt med och prata om vad som helst
- Jag ser ljust på min framtid
- När jag kör fast i studierna finns det för det mesta någon som kan hjälpa mig
- Jag känner mig säker på att jag kommer att klara av studierna
- Om jag skulle resa bort ett par veckor skulle någon jag känner se efter mitt hem
- Det är svårt att kombinera studierna med de krav som privatlivet ställer
- Min ekonomiska situation har negativ inverkan på mina studier
- Min sociala situation har negativ inverkan på mina studier
- Studierna känns pressande

1.1.3 Statistiska mått

I huvudsak är det målstorheter av typen andel (andel personer med en viss egenskap) som skattas.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter födelse-land, ålder, högskoleinriktning och kön.

Av sekretessskäl redovisas inte resultat som bygger på 3 observationer eller färre. Skattningar med stor urvalsosäkerhet redovisas inte.

1.1.5 Referenstider

Referenstid för objekten i urvalsramen och variablerna var vårterminen 2007.

1.2. Fullständighet

Användare har visat intresse för redovisning av resultaten på regional nivå. Resultaten bygger på ett för litet urval för att detta önskemål ska kunna tillgodoses.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelser (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Denna totala avvikelse skulle kunna beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Mätfel + Bearbetningsfel

Den osäkerhet som orsakas av att skattningarna baserar sig endast på ett urval och inte hela målpopulationen uppskattas med hjälp av 95 %-iga konfidensintervall. Dessa anges i omedelbar anslutning till (punkt-) skattningarna. I denna undersökning förekommer samtliga typer av fel. Det har dock inte genomförts några metodstudier för att kunna redovisa kvantitativa mått över storleken på andra osäkerhetskällor än urvalsfelet.

Under respektive avsnitt kan endast bedömningar om de olika felens effekt på skattningarna ges. Det är alltså viktigt att tänka på att de redovisade konfidensintervallen endast speglar urvalfelets storlek.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urval

Urvalet drogs som ett stratifierat obundet slumpmässigt urval. De variabler som användes för stratifieringen var högskoleinriktning (10 olika) och kön (2 olika). Sammanlagt bildades 20 strata. I varje stratum drogs ett obundet slumpmässigt urval. Storleken på urvalet var sammanlagt 7 900 personer. Vid bestämningen av urvalsstorleken togs hänsyn till förväntat bortfall.

Urvalet fördelades så att felmarginalen för estimation för den viktigaste målstorheten (andelen arbetande) var lika stor i alla stratum, baserat på känne-

dom om skattningarnas ungefärliga storlek från tidigare undersökningar.

Estimation

För att kompensera för bortfallet har en *kalibreringsestimator* använts.

I korthet består tekniken i att utnyttja registervariabler (hjälpvariabler) till att ”vikta upp” underrepresenterade grupper. De bildade kalibreringsvikterna är sådana att uppräkningsgen ger exakta skattningar av de hjälptotaler som bildas av hjälpvariablerna. Om t.ex. män är underrepresenterade bland de svarande och kön används i kalibreringen kommer männen att få större vikt än kvinnor och skattningarna kommer att överensstämma med antalet män och kvinnor i rampopulationen. I det här fallet bildas antalen i populationen utifrån antalet studerande personer enligt Universitets- och högskoleregistret.

När kalibreringstekniken används på rätt sätt förväntas den resultera i minskad stickprovsvarians och minskade bortfallsfel. I föreliggande undersökning har målet varit att begränsa, och förhoppningsvis även reducera, bortfallsfelets storlek, genom att välja hjälpvariabler som bedömts vara högt korrelerade med de viktigaste undersökningsvariablerna samt de okända svarssannolikheterna.

Kalibreringen har också lett till att konsistenta skattningar har erhållits, d.v.s. skattningarna överensstämmer med de storheter som finns i Universitets- och högskoleregistret.

I kalibreringen användes följande registervariabler (hjälpvariabler):

- Kön, utbildningsinriktning, födelseland, sysselsättning och ålder.

Urvalsosäkerhet

I en urvalsundersökning är skattningarna alltid behäftade med fel beroende på att endast en delmängd (ett urval) av populationen studeras. Detta fel, som kallas urvalsfel, kvantifieras ofta i form av ett konfidensintervall. Ett approximativt 95-procentigt konfidensintervall för en skattning bildas genom:

$$\text{skattning} \pm 1,96 * (\text{skattat medelfel för skattningen})$$

Med ett 95-procentigt konfidensintervall menas att det *sökta värdet* med 95 procent säkerhet ligger inom intervallets gränser, underförutsättning att andra fel än urvalsfelet är försumbara och urvalet är tillräckligt stort.

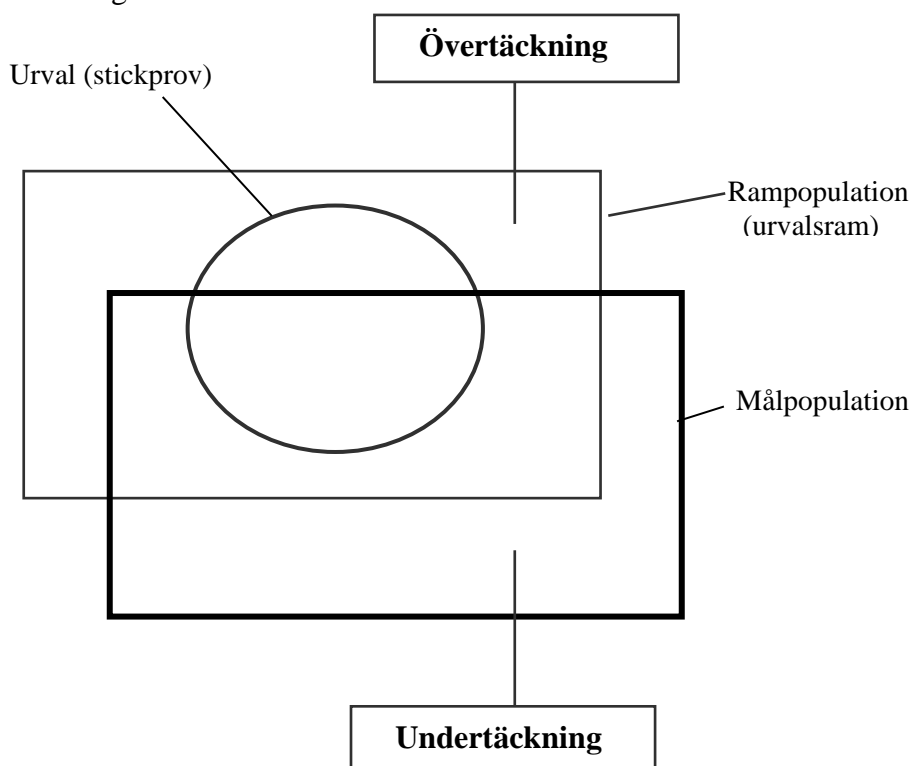
I föreliggande undersökning har alla skattningar beräknats med hjälp av CLAN97, ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram (se exempel i tabell 1).

Tabell 1. Skattning av andel arbetande under vårterminen 2007

Högskolestuderande VT07/ Redovisningsgrupp	Andel arbetande som anställda	Andel arbetande i eget företag
Kön		
Kvinnor	62 ± 2	1 ± 0
Män	51 ± 2	3 ± 1
Födelseland		
Födda i Sverige	58 ± 2	2 ± 0
Födda i utlandet	56 ± 5	3 ± 2
Ålder		
19-24 år	51 ± 3	1 ± 1
25-29 år	62 ± 3	2 ± 1
30-64 år	62 ± 3	3 ± 1
Några inriktningar		
Humaniora/teologi	61 ± 4	3 ± 2
Samhällsvetenskap/juridik	61 ± 4	2 ± 1
Matematik/naturvetenskap	50 ± 4	3 ± 2
Civilingenjör	38 ± 5	1 ± 1
Lärarytelse	64 ± 4	1 ± 1

2.2.2 Ramtäckning

I de flesta undersökningar förekommer täckningsbrister i form av övertäckning och undertäckning. Nedanstående bild visar vad som menas med täckningsbrister. Storleken på täckningsbristerna är starkt överdrivna för att göra bilden mer överskådlig.

Definition av undertäckning: element i målpopulationen som inte finns med i urvalsramen. Sådana element har givetvis sannolikheten noll att komma med i urvalet.

Definition av övertäckning: enheter i urvalsramen som inte tillhör målpopulationen. Ofta finns ingen information i urvalsramen som pekar ut dessa enheter och vi har då okänd övertäckning.

Täckningsbrister i denna undersökning

Rampopulationen antas inte skilja sig så mycket från målpopulationen för högskolestuderande.

Undertäckningen i statistiken utgörs av personer som studerade på universitet/högskola under vårterminen 2007 men som av någon anledning inte finns med i de register som ingick i ramen.

Övertäckningen består av de personer som finns med i register som ingår i ramen men som inte studerar vid universitet och högskola den termin som avses. Viss övertäckning går att identifiera vid datainsamlingen. Denna övertäckning har blivit känd genom att personer aktivt meddelat SCB att de inte tillhör målpopulationen. För att ytterligare kontrollera registeruppgifterna inleddes frågeblanketten med en fråga om personen studerar eller har studerat på universitet/högskola (inklusive distansstudier) i Sverige under vårterminen 2007. Motsvarande ca 5 500 personer av hela populationen svarade att inte studerade under vårterminen. De personerna som svarade "Nej" behövde aldrig svara på resten av blanketten och är inte redovisade i statistiken.

I denna undersökning skattas alltså den kända övertäckningen till 2,5 procent av rampopulationen. Det är inte orimligt att anta att det även finns övertäckning (okänd) bland de ej avhörda personerna.

Hantering av täckningsproblem

Effekterna på skattningarna är svåra att bedöma eftersom det inte har gjorts någon studie av täckningsfel. Effekterna skiljer sig troligen åt mellan frågor. Vid beräkningen av vikter antas att övertäckning i rampopulationen är lika stor som den del av målpopulationen som urvalsramen inte täcker (undertäckning).

2.2.3 Mätning

Mätförfarande

Registervariablerna är hämtade från Universitets- och högskoleregistret samt från Registret över totalbefolkningen som har en god kvalitet. Undersökningen har genomförts som en postenkät till personer som studerar på universitet/högskola under vårterminen 2007. Möjligheten fanns att svara på enkäten via webben. Ett mättekniskt test av blanketten genomfördes innan den skickades ut. Den tekniska lösningen av webbenkäten testades inte på uppgiftslämnare innan den togs i bruk. Enkäten innehöll endast frågor med fasta svarsalternativ. För mer information om utseende och innehåll i enkäten se Statistiska meddelanden, serie UF57.

Bland de svarande var det 26 procent som utnyttjade möjligheten att svara via webben, och 74 procent som valde att posta sina svar. Män valde i högre grad att svara på webben (15 procent) än kvinnor (11 procent).

Även om någon konsekvensanalys av att använda blandad insamling inte gjordes före undersökningen var det aldrig aktuellt att inte använda webbsvaren. Post- och webbsvar behandlades på samma sätt i estimationen.

Indikationer på mätproblem

Det finns ingen fråga som har fått en nämnvärt stor andel svarande för alternativet "annat" eller "övrigt". Detta alternativ finns med för att inte tvinga in respondenterna på svarsalternativ. Skulle någon fråga ha en hög andel svar för dessa alternativ skulle det kunna innebära problem med att tolka resultaten.

Enkäten innehöll en fråga som kan bedömas som känslig och som därför kan påverka svaren.

F29. *"Upplever du att du har blivit negativt särbehandlad som student under vårterminen 2007 pga."*

- *Funktionshinder*
- *Kön*
- *Ålder*
- *Etnisk bakgrund*
- *Sexuell läggning*
- *Annat*

Effekter på statistiken

Ingen mätfelsstudie har gjorts, därför är det svårt att göra en bedömning av effekterna på resultaten. Det finns dock inga indikationer på att det finns speciellt stora problem i någon grupp av populationen, exempelvis så verkar det partiella bortfallet fördela sig slumpmässigt över redovisningsgrupperna.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värden på en eller flera observationsvariabler (ex. registervariabler eller enkätfrågor) i en undersökning inte kan inhämtas.

- Saknas alla värden för en individ är det fråga om **objektsbortfall**.
- Saknas enbart vissa värden, handlar det om **partiellt bortfall**.

Objektsbortfall

Följande vägda bortfallsmått har använts vid beräkning av objektbortfallets storlek:

$$\text{Bortfallsandel} = 1 - \frac{\sum_S d_k}{\sum_S d_k + \sum_B d_k + u \sum_O d_k}, \text{ där } d_k \text{ är designvikten, dvs. en vikt}$$

som tar hänsyn till urvalsdesignen och u är andelen med okänd status som tillhör målpopulationen. Här har u satts lika med ett, vilket innebär att bortfallsmåttet har beräknats med antagandet att samtliga ej avhörda i bortfallet tillhör målpopulationen.

Summeringarna i detta bortfallsmått har gjorts över följande delmängder:

- S: Element tillhörande målpopulationen för vilka fullständiga eller partiella svar erhållits.
B: Element tillhörande målpopulationen som utgör objektsbortfall.
O: Element vars målpopulationsstatus är okänd (i detta fall ej avhörda).

Tabell 2. Objektsbortfall för viktiga redovisningsgrupper

Redovisningsgrupp	Objektsbortfallets storlek (%)
Totalt	33
Kön	
Kvinnor	26
Män	39
Födelseland	
Födda i Sverige	31
Födda i utlandet	45
Ålder	
19-24 år	32
25-29 år	32
30-64 år	34
Några inriktningar	
Humaniora/teologi	37
Samhällsvetenskap/juridik	34
Matematik/naturvetenskap	36
Civilingenjör	30
Läroutbildning	33

Åtgärder för att reducera bortfallet

SCB har använt en uppföljningsstrategi där målet varit att reducera bortfallet till så stor grad som möjligt. Den första omgången med frågeblanketter skickades ut den 19 april. Tack- och påminnelsekort skickades den 27 april. Påminnelser med ny blankett skickades den 11 maj och 25 maj. Insamlingen avslutades den 25 juni 2007

Nästan hela objektsbortfallet utgjordes av ej avhörda personer.

Partiellt bortfall

Partiellt bortfall kan bero på att frågan är svår att förstå, är känslig, att uppgiftslämnaren glömmer att besvara frågan, att lämpligt alternativ saknas eller att instruktionerna vid hoppfrågor misstolkas. Till partiellt bortfall räknas även dubbelmarkeringar och svar som inte kan tydas. I denna undersökning ligger det partiella bortfallet mellan 0 och 2 procent för de flesta frågorna.

Högt partiellt bortfall (8 procent) finns t.ex. i tre delfrågor i fråga 4 (Varför har du valt de kurser/det program du går på VT07) där resultaten bör tolkas med viss försiktighet.

Metoder för bortfallskompensation

För att kompensera för objektsbortfallet har en *kalibreringsestimator* använts (se avsnittet om urval och estimation).

Om bortfallet skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande bli skeva. Om exempelvis de svarande till högre andel arbetar än de som inte svarat finns risk för överskattning av andelen som arbetade under mätveckan.

För att försöka reducera eventuella bortfallsskevheter har vikter beräknats med hjälp av kalibrering. Storleken på kvarstående skevheter orsakade av bortfallet är dock svåra att mäta.

2.2.5 Bearbetning

Dataregistrering och kodning

Registrering av data sker genom att inkomna enkäter läses in maskinellt (skanning). Skanningprogrammet kontrollerar så att valida värden registreras vid skanningen. De värden som faller ut som fel i dessa kontrollerar rättas upp manuellt med stöd av skanningprogrammet, s.k. verifiering. Programvaran som används för skanning och verifiering är Eyes & Hands.

Eftersom nästan alla variabler i undersökningen är kategoriska med slutna svarsalternativ bör inte skanningen ge upphov till några stora fel vid registrering av data. Givetvis uppstår dock fel, därför görs granskning av skannade data (se avsnitt granskning och rättning).

Kodning gjordes inte i undersökningen.

Granskning och rättning

Efter verifieringen görs ytterligare kontroller av registrerade data. Logiska kontroller görs så att svar på olika frågor inte är orimliga i förhållande till varandra. I de fall där endast ett svarsalternativ är tillåtet kontrolleras så att inte dubbelmarkeringar finns.

Rättning av dubbelmarkeringar för kategoriska variabler sker efter en viss

prioritetsordning. I vissa fall sker rättningen utifrån svaren på andra frågor i enkäten.

Partiellt bortfall (saknade värden) redovisas i en egen kategori när statistiken publiceras. Ingen imputering av saknade värden görs.

Framställning av resultat

Punktskattningar och konfidensintervall har beräknats med hjälp av ett av SCB egenutvecklat estimationsprogram, CLAN97. Skattningarna har förts över till Excel där ytterligare bearbetningar har gjorts för att skapa de tabeller som sedan har publicerats i form av ett Statistiskt Meddelande, serie UF 57.

Det är svårt att bedöma effekten av de fel som kan uppstå vid bearbetningen. Ingen studie har gjorts för att försöka bedöma storleken på denna felkälla.

2.2.6 Modellantaganden

Statistiken beror inte av andra modellantaganden än de som används i estimationen för bortfallskompensation (s.k. kalibrering).

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

95-procentiga konfidensintervall anges som mått på urvalsfelet för samtliga skattningar i samtliga tabeller. Detta mått tar endast hänsyn till urvalsfelet och förutsätter att alla andra fel är försumbara.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen var en engångsundersökning.

3.2 Framställningstid

Referensperiod för huvudsakliga parametrar i undersökningen är vårterminen 2007. Statistiken publicerades den 28 november 2007.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades enligt tidsplanen.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Det är första gången att liknande undersökning har genomförts.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samtliga personer i urvalet har fått samma enkät, vilket innebär att det råder full jämförbarhet mellan olika grupper i populationen.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Då detta är första gången undersökningen genomfördes finns det skillnader vid jämförelser med annan statistik i både populationsavgränsning och referenstid. Vissa jämförelser med registerstatistik om befolkningens utbildning kan dock göras.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken är publicerad i Statistiska meddelanden, serie UF 57. På SCB:s hemsida finns också utgivna pressmeddelanden och en länk till Sveriges statistiska databaser (SSD). Delar av statistiken publiceras också i Utbildningsstatistisk årsbok och Fickskolan.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i form av tabeller, diagram och text.

5.3 Dokumentation

Metadata dokumenteras i SCB:s dokumentationsverktyg Metaplus.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärdata för enskilda individer finns sparade i avidentifierad form. Specialbearbetningar kan utföras på uppdragsbasis. Forskare, utredare m.fl. kan få tillgång till avidentifierat material efter en särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Sinisa Sauli, enheten för statistik om utbildning och arbete vid SCB.

Telefon: 019-17 62 15

Fax: 019-17 70 82

e-post: fornamn.efternamn@scb.se